

TAMPEREEN KAUPUNGIN KAUPPA-ALUSSATAMIEN JÄTEHUOLTOSUUNNITELMA

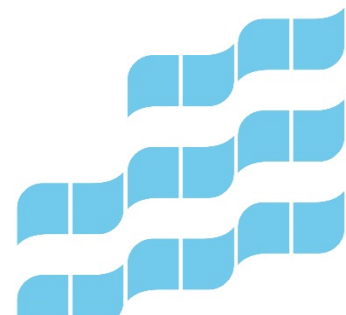
Satamien jätehuoltoa koskeva lainsäädäntö ja määräykset sekä niiden valvonta

Tampereen kaupungin satama-alueilla noudatetaan satamien jätehuoltoa koskevia lakeja ja asetuksia sekä Tampereen kaupungin satamajärjestystä, ympäristönsuojelumääräyksiä ja kunnallisia jätehuoltomääräyksiä. Lisäksi yhdyskuntalautakunta on kokouksessaan 25.5.2021 § 172 hyväksynyt saunalautojen käytön periaatteet Tampereen kaupungin satamissa.

Satamia koskevia lakeja ja asetuksia:

- Merenkulun ympäristönsuojelulaki (1672/2009)
- Valtioneuvoston asetus merenkulun ympäristönsuojelusta (76/2010)
- Ympäristönsuojelulaki (527/2014)
- Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014)
- Jätelaki (646/2011)
- Valtioneuvoston asetus jätteistä (978/2021)

Pirkanmaan ELY-keskus valvoo alueellaan yleisesti satamien jätehuoltosuunnittelua, aluksesta peräisin olevien jätteiden vastaanottolaitteita satamassa sekä sataman jätehuoltoa koskevia maksuja. ELY-keskuksen valvontatehtävä koskee erityisesti kauppa-alussatamien jätehuoltoa. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo huvivenesatamien jätehuoltoa ja huviveneistä peräisin olevien jätteiden vastaanottoa sekä ympäristönsuojelumääräysten ja kunnallisten jätehuoltomääräysten noudattamista. Satamatoimisto valvoo satamajärjestyksen ja saunalautojen käytön periaatteiden noudattamista kaupungin satamissa.

Tampereen kaupunki

1.10.2023

Satamatoimisto

2 (10)

Satamaa koskevat jätehuoltovelvoitteet

Sataman jätehuoltosuunnitelma

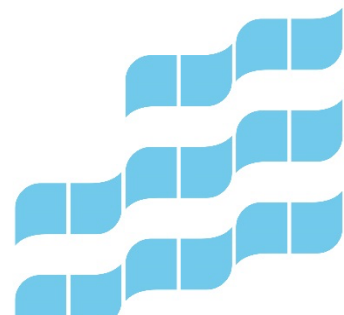
Sataman pitäjän on laadittava sataman jätehuoltosuunnitelma aluksista peräisin olevien jätteiden jätehuollon järjestämisestä satamassa. Jätehuoltosuunnitelman keskeisimpänä tarkoituksena on alusjätteistä aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen. Lisäksi suunnitelma edesauttaa jätehuollon järjestämistä siten, että se parhaiten vastaa sataman käyttäjien tarpeita.

Jätehuollon toteuttamiseksi tarpeellisia toimia ja vastaanottolaitteiden kuntoa on seurattava, havaitut puutteet korjattava viivytyksettä ja jätehuollon toimia jatkuvasti kehitettävä.

Alusjätteiden vastaanotto kauppa-alussatamassa

Tampereen kaupungin ns. kauppa-alussatamat palvelevat yksinomaan kotimaanliikenteessä toimivia kantavuudeltaan alle 1 350 tonnin matkustaja-aluksia. Näin ollen sataman pitäjän on huolehdittava siitä, että satamassa on riittävät vastaanottolaitteet, joihin voidaan ottaa vastaan kyseistä satamaa tavanomaisesti käyttävistä aluksista peräisin olevat jätteet, ottaen huomioon:

- 1) sataman käyttäjien toiminnalliset tarpeet;
- 2) sataman koon ja maantieteellisen sijainnin;
- 3) satamassa käyvien alusten tyyppin; ja
- 4) Merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) 10 luvun 5 §:ssä säädetty mahdolliset vapautukset.

Tampereen kaupunki

1.10.2023

Satamatoimisto

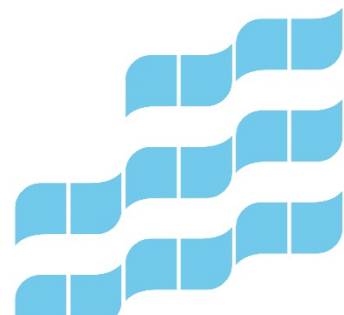
3 (10)

Aluksista peräisin olevasta jätteestä perittävät jätehuoltomaksut

Tampereen kaupungin satamapaikkojen jätehuoltomaksu sisältyy satamien vene- ja laivapaikkamaksuun ja vierassatamissa vieraspaikkamaksuun. Kaupunki tarjoaa lähes 5000 vene- ja laivapaikkaa, joista noin puolet on luonnonrantapaikkoja, joissa pidetään soutuveneitä. Nämä luonnonrannat ovat usein allassataman yhteydessä tai läheisyydessä. Lisäksi monen sataman yhteydessä on muita kaupunkiympäristön palveluita, kuten esim. matonpesupaikkoja, toreja, puistoja, uimarantoja yms. Kaupunki on linjauksellaan halunnut tarjota jätehuoltopalvelut näille kaikille em. toiminnoille yhteisesti, jotta kaupunkiympäristö pysyy siistinä ja jotta voidaan ehkäistä jätteistä aiheutuvia päästöjä ympäristöön. Jätehuoltomaksun suuruutta ei näin ollen pystytä arvioimaan yksittäistä satamaa tai sataman venepaikkaa kohden. Jatkossa on tarkoitus tehdä kehitystyötä niin, että jätevirtoja ja niistä aiheutuvia kustannuksia pystyttäisiin seuramaan satamakohtaisesti.

Satamien jätteiden vastaanottolaitteet ja -menettelyt

Kauppasatamien jätteiden vastaanottolaitteet sekä muut tarvittavat tiedot kauppa-alussatamien osalta on ilmoitettu satamaluettelossa (liite). Jätepisteet ovat käytettävissä ympärivuorokautisesti. Jätepisteiltä jätteet toimitetaan Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n kuljetettavaksi, käsiteltäväksi ja/tai edelleen käsiteltäväksi/hyödynnettäväksi. Jäteastioiden tyhjennykset ovat Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n säännöllisessä tyhjennysrytmissä. Osassa jäteastioissa on myös antureita, joista tulee automaattinen jätetyhjennystilaus. Jätteitä ei esikäsitellä satamissa. Septijärjestelmien jätevedet sekä pilssivesijärjestelmien vedet öljynerottimen jälkeen johdetaan suoraan vesihuoltolaitoksen jätevesiviemäriin. Satamatoimistolla on tiedossa, että kauppa-alussatamien septijärjestelmien toimivuudessa on ongelmia. Näihin on puututtu hankkimalla uusia imutyhjennyslaitteita. Laitteita uusitaan järjestelmällisesti myös lähitulevaisuudessa. Puutteita on tällä hetkellä myös satamakohtaisen jätehuoltoon liittyvässä ohjeistuksessa ja näin ollen myös

Tampereen kaupunki

1.10.2023

Satamatoimisto

4 (10)

ohjeistukseen on suunnitteilla parannuksia. Tällä toivotaan olevan myönteinen vaikutus satamien jätehuollon kokonaispalveluun.

Satamien jätehuollon seuranta

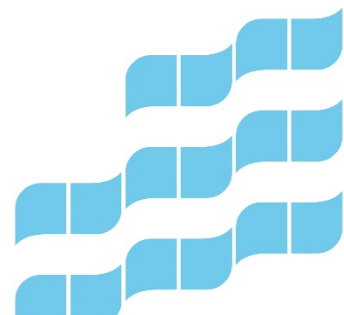
Kauppa-alussatamien jätehuollon toimivuuden seurannasta vastaa ulkopuolinen yritys (tällä hetkellä Pimara Kunnossapito Oy). Yrityksen työntekijä käy 7 kertaa viikossa tarkastamassa sataman ja korjaamassa puutteet. Yritys vastaa myös pilssi- ja septityhjennyslaitteiden huollosta sekä mahdollisten alueelle jätepisteen ulkopuolelle jätettyjen jätteiden/roskien siivouksesta.

Jätehuollosta syntyvät tositteet tallentuvat Tampereen Infra Oy:n (vastaa satamien jätehuollosta kokonaispalveluperiaatteella) järjestelmään. Järjestelmän sisältämiä tietoja voidaan tarkastella tarvittaessa myöhemmin.

Satamakohtaisesta jätehuollosta tiedottaminen

Sataman pitäjän tulee saattaa satamaa käyttävien alusten jätehuollosta vastaavien ja heidän edustajiensa saataville seuraavat sataman jätehuoltojärjestelyitä koskevat ajantasaiset tiedot sähköisesti ja siten, että kaikki sataman merkittävät käyttäjäryhmät saavat niistä tiedon.

- satamassa olevien jätteiden vastaanottolaitteiden sijainti kunkin laituri paikan osalta ja niiden mahdolliset aukioloajat
- luettelo aluksilta peräisin olevasta jätteestä, jonka jätehuollosta satama vastaa
- luettelo yhteyspisteistä, satamassa olevista jätteiden vastaanottolaitteista vastaavista toimijoista ja tarjolla olevista palveluista
- kuvaus jätteenhoito menettelyistä
- kuvaus maksujärjestelmästä mukaan lukien maksujen määräytymisen periaatteet ja hinnat

Tampereen kaupunki

1.10.2023

Satamatoimisto

5 (10)

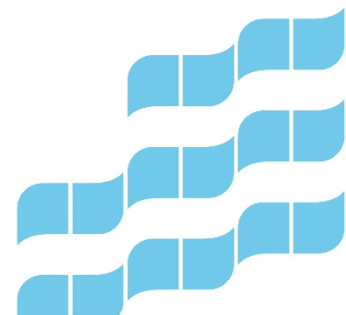
Kauppa-alussatamiin tullaan asentamaan infotaulu, jossa on seuraavat tiedot:

- Sataman nimi ja yhteystiedot
- Sataman kartta sekä sataman jätepisteiden ja muiden palveluiden sijainti
- Häätönumero
- Kaupungin palvelupisteen yhteystiedot (yleinen neuvonta ja opastus erilaisissa ongelmatilanteissa)
- QR-koodi, joka avaa ns. satamakortin.

Satamakortti sisältää mm. seuraavat ajantasaiset tiedot venepaikan käyttäjälle:

- Tampereen kaupungin satamien jätehuoltosuunnitelma
- kartta sataman jätepisteen/-pisteiden sijainnista
- tiedot jätteistä, joita satamassa otetaan vastaan
- lajitteluohjeet
- ohjeistus jätepisteistä, johon voi toimittaa sellaiset jätteet, joita kaupungin satamissa ei oteta vastaan (linkki Pirkanmaan jätehuolto Oy:n verkkosivuille)
- ohjeistus veneen ja moottorin huollossa syntyvien jätteiden käsittelystä
- ohjeet, miten toimitaan vahinkotilanteissa tai jos havaitaan puute jätehuollossa (linkki vikailmoituksen tekemiseen)
- Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n, sataman jätehuollon seurannasta vastaavan yrityksen (tällä hetkellä Pimara Kunnossapito Oy) ja satamavastaavan yhteystiedot

Satamien infotaulujen ja tauluista sähköisiin palveluihin ohjauksen lisäksi jätteiden vastaanotto-
pisteisiin on asennettu ohjetaulu, jossa opastetaan yksityiskohtaisesti jätejakeiden lajittelussa
sekä opastetaan yhteystiedoin niiden jätejakeiden vastaanoton osalta, joiden vastaanotto osoi-
tetaan muualta. Näissä ohjetauluissa on myös satamanpitäjän yhteystiedot sekä tiedot lähei-
simmistä septi- ja pilssityhjennysasemista.

Tampereen kaupunki

1.10.2023

Satamatoimisto

6 (10)

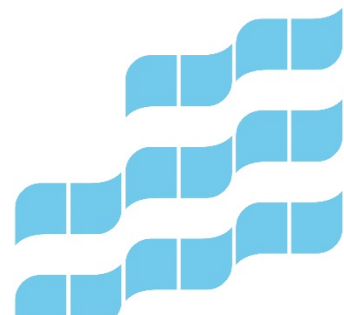
Satamien jätehuollon kehittäminen

Toimiva satamien jätehuolto ja alusten jätetalvelut ovat olennainen osa vesistön ja rantojen ympäristökuorman hallinnassa. Tampereen kaupunki on sitoutunut laaja-alaisesti edistämään ja kehittämään ympäristövaikutusten vähentämistä. Satamatoimintojen osalta toiminta ulottuu jo satamien ylläpitosopimukseen, jossa vähäpäästöisyyteen, energiatalouteen ja jätehuollon kehittämiseen ja valvontaan veloitetaan urakan laatutavoitteiden kautta. Edelleen kehitetään urakasisältöä, työprosesseja sekä työnhallintaa ympäristöllisestä näkökulmasta. Vastaavat tavoitteet huomioidaan uusien ja saneerattavien satamien ympäristövaikutuksia vähennettäessä sekä jätehuollon suunnittelussa.

Varustamoita, veneilijöitä sekä muita järvien, rantojen ja luonnon virkistyskäyttäjiä osallistetaan asianmukaiseen kierrätykseen, jätehuoltoon ja ympäristöystävälliseen toimintakulttuuriin eri toimenpitein:

- Satamatoimisto osallistuu varustamojen toiminnan kehittämiseen ja toiminnan seuraamiseen. Lisäksi osallistutaan aktiivisesti vene- ja melontaseurojen sekä asukasyhdistysten tiedottamiseen, toimintaan ja jäsentapahtumiin. Tapahtumissa keskustellaan jätevesien ja jätehuollon järjestämisestä, esimerkiksi kalastustarvikejätteestä (verkot ja siimat), alueellisen septi- ja pilssityhjennysverkoston kattavuudesta ja toiminnasta sekä jätehuollosta ja menettelytavoista kaupungin lukuisissa retkeilysaarissa ja -kohteissa.
- Satamatoiminnan talousarviota laaditaan nk. osallistavan budjetoinnin menetelmin. Tällöin esimerkiksi varustamot ja veneilyseurat voivat osallistua tehtävien jätehuoltoinvestointien kohdentamiseen, kuten septityhjennysasemien ja niiden laitureiden sijoitteluun ja saneerauksiin.

Luontovirkistyskohteiden hoitoa ja jätehuollon suunnittelua tehdään yhteistyössä Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluyksikön, Pidä Saaristo Siistinä Ry:n sekä Ekokumppanit Oy:n

Tampereen kaupunki

1.10.2023

Satamatoimisto

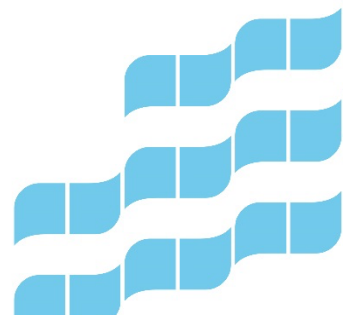
7 (10)

kanssa. Ekokumppanit Oy on kaupungin voittoa tavoittelematon omistusyhteistyöyritys, joka edistää luonto- ja virkistyspalveluihin keskittyvää kestävästä elämäntapaa Tampereella.

Erityisiä toimia kohdennetaan jätehuoltoon, kierrätykseen sekä ympäristöpäästöjen ehkäisemiseen pohjavesialueilla. Satamien käyttäjiä tiedotetaan pohjavesialueesta ja kannustetaan vahinkojen ilmoittamiseen matalalla kynnyksellä. Jätekatokset ja vaarallisen jätteen vastaanottoastiat pidetään siisteinä, saavutettavina ja asianmukaisesti merkittyinä. Jätekatosten valuma-suojaus varmistetaan. Vastaanottopisteisiin on laadittu uudet, näkyvät ja selkeät lajitteluohjeet.

Tampereen kaupungin satamissa on käynnissä lukuisia uudistuksia, joiden yhtenä tavoitteena on jätehuoltoon liittyvän palvelun kehittäminen:

- Uusilla satamainfotauluilla, sähköisellä tiedotuksella (ryhmäpostitukset ja uudet www-sivut) sekä uusitulla jätelajitteluohjeistuksella jätehuoltoon liittyvä tieto on paremmin käyttäjien tavoitettavissa, vastaanottoaikojen sijainnit löydettävissä, toimintatavat omaksuttavissa sekä vahinkotilanteissa yhteystiedot löydettävissä.
- Jätevastaanottopisteet on siistitty, merkitty, astioiden määrät ja laadut on tarkastettu ja lajitteluohjeet uusittu.
- Septi- ja pilssityhjennysasemien määrää lisätään ja laadullisesti haetaan varmatoimisia luotettavia ratkaisuja. Vaarallisten jätteiden vastaanottoastioita lisätään. WC-tiloja lisätään ja ajanmukaistetaan käyttäjätarpeen mukaan.
- Satamissa käynnissä olevalla lukitusuudistuksella varmistetaan, että pääsy jätteiden vastaanotto-tiloihin on kaikkina aikoina mahdollista satamien käyttäjille ja vastaavasti asiattomien pääsy tiloihin on estetty.
- Kameravalvontaa ja vartiointia satamissa lisätään. Useimpiin satamiin on valmisteltu alue- ja kulunvalvonnan parantamiseksi valokuituyhteys ja uusittu valaistusvaraus.

Tampereen kaupunki

1.10.2023

Satamatoimisto

8 (10)

- Öljy- ja kemikaalivahingon torjuntaan liittyvää ohjeistusta ja merkintöjä lisätään ja vastaanottopisteet varustetaan asianmukaisilla vuodontorjuntavaunuilla öljy- tai kemikaalivahinkojen varalta.
- Laivavarustamojen osalta jätevesien keräyslaitteistoja kehitetään toimivammaksi. Yhteistoimin laituralueita varustetaan uusin imupistein sekä esimerkiksi toimittamalla varustamoille säilytyskaappeja imuletkujen tarkoituksenmukaista käyttöä ja säilytystä varten.

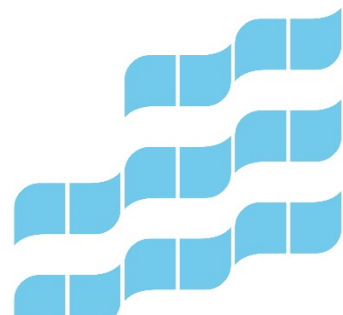
LIITE: Tampereen kaupungin kauppa-alussatamaluettelo (satamakohtaiset jätteen vastaanotto-laitteet)

Tampereella 1.10.2023

Satamavastaava Tuomas Salovaara

tuomas.salovaara@tampere.fi

Satamatoimisto, Tampereen kaupunki

Tampereen kaupunki

1.10.2023

Satamatoimisto

9 (10)

LIITE: TAMPEREEN KAUPUNGIN KAUPPA-ALUSSATAMALUETTELO

Näsijärvi - Mustanlahden satama

Satamassa on 12 laivapaikkaa sekä 117 venepaikkaa.

Sekajätteen vastaanotto (2 kpl, syväkeräysastiat)

Metallin vastaanotto (1 kpl, keräysastia 240 l)

Lasipakkausten vastaanotto (1 kpl, keräysastia 240 l)

Biojätteen vastaanotto (1 kpl, keräysastia 240 l)

Kartonkipakkausten vastaanotto (1 kpl, keräysastia 660 l)

Vaaralliset jätteet

- Kiinteän öljyisen jätteen vastaanotto (1 kpl, keräysastia 240 l)
- Maalijätteen vastaanotto (1 kpl, keräysastia 240 l)
- Liuottimien vastaanotto (1 kpl, keräysastia 240 l)
- Jäteöljyjen vastaanotto (2 kpl, keräysastiat 240 l)
- Paristonkeräyslaatikko (1 kpl, muovilaatikko)
- Akkujen vastaanotto (1 kpl, keräyslava)

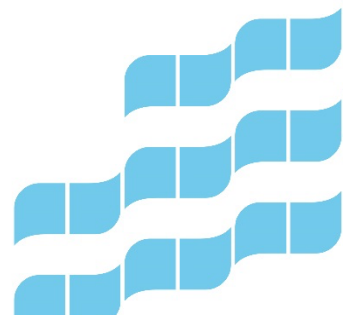
Septi- ja pilssivesien tyhjennysjärjestelmä

Pyhäjärvi - Laukontorin satama

Satamassa on 6 laivapaikkaa sekä 23 venepaikkaa.

Sekajätteen vastaanotto (1 kpl, jätepuristin/-kontti, 3 kpl, syväkeräysastiat, 3 kpl keräysastia 240 l)

Metallin vastaanotto (1 kpl, syväkeräysastia)

Tampereen kaupunki

1.10.2023

Satamatoimisto

10 (10)

Lasipakkausten vastaanotto (1 kpl, keräysastia 240 l)

Biojätteen vastaanotto (2 kpl, syväkeräysastia)

Kartonkipakkausten vastaanotto (3 kpl, syväkeräysastia)

Paperin vastaanotto (1 kpl, keräysastia 240 l)

Septi- ja pilssivesien tyhjennysjärjestelmä

Vaarallisten jätteiden jätehuollosta on sovittu kauppa-alusvarustamon kanssa niin, että he huolehtivat siitä itse. Huviveneilijöille vaarallisten jätteiden vastaanotto on osoitettu Härmälänsaaren satamasta.

